

Kántor Lajos–Láng Gusztáv–Dávid Gyula
Száz év kaland
Bookart, 2018, 806 oldal, 7190 Ft

Erdélyi magyar kritikus kötetét méltatva tett szóvá Láng Gusztáv egy, az irodalomismeret terén észlelt „működési zavart”, mondván, hogy ha a mai magyar(országi) kritika és irodalomtörténet-írás tudomást is vesz a határon kívüli irodalmi jelenségekről, e jelenségek „helyi” értelmezéséről már csak ritkán. Tekintettel a felvetett gondolat súlyára, a továbbiakban szó szerint idézném Láng ezzel kapcsolatos álláspontját: „Pedig kánonképző tevékenysége során a 'határon kívüli' kritikust is az összmagyar irodalom 'értelmezőközösségének' egyenrangú tagjaként kellene elfogadnia, különös tekintettel annak a 'helyi horizontnak' a képviselőjére, mely az összmagyar irodalmi elvárások tagoltabbá tételében játszhatna el nem hanyagolható szerepet.”

Ki más mutathatott volna rá erre az anomáliára, ha nem Láng Gusztáv, aki 1984 óta ugyan az anyaországban él, viszont magyar nemzeti kisebbségi tapasztalatai okán és alapján igen érzékeny bármiféle megkülönböztetésre. Alátámasztandó az általa szóvá tett „rendellenességet”, a Szegedy-Maszák Mihály főszerkesztette háromkötetes irodalomtörténetre hivatkoznék ezúttal (*A magyar irodalom története*. Budapest, 2007), amelynek harmadik kötete 1920-tól napjainkig terjedően tárgyalja a magyar irodalmat, de Kányádi Sándor, Szilágyi Domokos költészete egyetlen sort sem kapott benne, sőt a Dsida Jenő nevét még a névmutatóban sem találja, míg például Rejtő Jenő munkáinak kilenc oldalt (!) „szenteltek”.

Az új Kántor-Láng

Borcsa János könyvajánlója

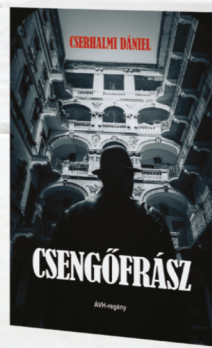
Ami viszont tagadhatatlan, hogy a második világháború utáni romániai magyar irodalomban végbement számottevő értékrendváltást a Láng Gusztáv és Kántor Lajos alkotta kétszemélyes „intézmény” munkája tette nyilvánvalóvá, az első igazi változást, minthogy belső erővonalakait, fejlődési irányokat vettek tekintetbe a szerzők, ellentétben azzal, ami korábban, a szocreal kánon felállításakor történt, amely ugye egy dogmatikus irodalompolitika nyomására alakult ki irodalmunkban. A *Kántor-Láng*nak emlegetett rendszeres irodalomtörténet (*Romániai magyar irodalom 1945–1970*, illetve *Romániai magyar irodalom 1944–1970*) 1971-ben, második, javított kiadása pedig 1973-ban jelent meg a Kriterion Könyvkiadó gondozásában, s ennek a munkának köszönhetően jutott érvényre az a kánon, amelyhez mai irodalmi tájékozódásunkban is igazodhatunk, ami az Erdélyben születő írásművészetet illeti.

Kántor és Láng „szerzői társulásának” újabb figyelmet érdemlő dokumentuma *Száz év kaland* címmel nemrég jelent meg a csíkszeredai Bookart Kiadónál. (Igaz, magának a kiadói eseménynek Kántor Lajos már nem örülhet mint szerzőtárs, közel egy évvel ezelőtt hunyt el a jeles kolozsvári írástudó...) Az új munka tárgyát, műfaját és jellegét illetően az alcím igazít el (*Erdély magyar irodalmáról*), s valóban a két szerző saját régi és új irodalmi tanulmányaiból, esszéiből, jegyzeteiből, a publicisztikai és irodalomtörténeti

szempontokat „elegyítő” írásaiból összeállított kötet, vagyis az új *Kántor-Láng* a kisebbségbe került erdélyi magyarság száz évéről (1918–2018) kíván egy sajátos képet nyújtani. Persze nem olyat, amely a sajátjukhoz, az egykori rendszerező munkájukhoz vagy Pomogáts Béla legújabb, hat részre tagolt, háromkötetes irodalomtörténetéhez mérhető (Pomogáts Béla: *Magyar irodalom Erdélyben*. Csíkszereda, 2008–2010), viszont kihívó könyv ez is, akárcsak előző könyvük. Határozottságot érezek a súlypontok kijelölésében, egyes alkotók, tendenciák és jelenségek kiemelésében vagy éppen elhallgatásában. A két háború közötti időszakból Dsida Jenő kapta a legnagyobb teret és fontosságot, a háború utáni periódusból pedig Páskándi Géza, viszont akinek a szepiéri munkásságán „átsiklottak”, az Molter Károly, Horváth István, az új korszakból pedig Fekete Vince...

Hogy mi is várható el rendszeres irodalomtörténeti munka szerzőjétől, ezt Kántor Lajos fogalmazta meg Pomogáts irodalomtörténeti vállalkozását méltatva, s abból indult ki, hogy ilyen esetben szükségszerű a foglalkozás és hivatás összekapcsolódása. Az új *Kántor-Lángot* ajánlva fontosnak tartom hangsúlyozni – ha munkájuk nem is a hagyományos irodalomtörténet műfajába illeszthető –, hogy mindkét szerző esetében ez a fajta összekapcsolódás létező valóság, munkásságuk alfája és ómegája.

Az Atlantic Press Kiadó legújabb könyvei

Cserehalmi Dániel: Csengőfrász-
ÁVH regény

Mi történt az ÁVH pincéiben és
Péter Gábor irodájában
1950. februárban?

3490 Ft

Iván Katalin: Kuriózumok Könyve

500 érdekesség a
Füles rovatvezetőjének
exkluzív gyűjteményéből

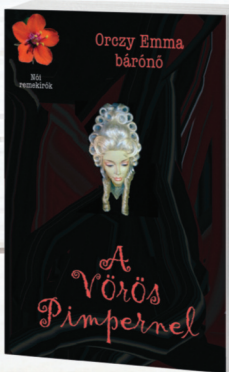
2690 Ft

Dézsi Desirée: Így szeress ...
hogy soha ne múljon el

Minden, amit a párkapcsolat
múlандóságáról és
csakazértis tartóssá
tételéről tudni érdemes

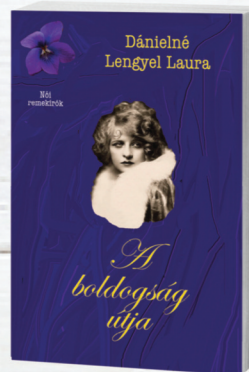
2690 Ft

Orczy Emma bárónő:
A Vörös Pimpernel

A világsikerű kalandregény
a francia forradalom
ismeretlen arcát mutatja.
Női remekírók sorozat

2990 Ft

Dánielné Lengyel Laura:
A boldogság útja

Ki lesz a győztes a híres primadonna
és a vidéki unokahúg
szerelmi párbajában?
Női remekírók sorozat

2990 Ft

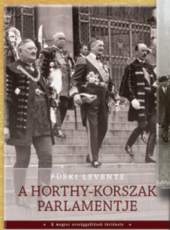

ISMERETTERJESZTŐ KÖNYVTÁR

- Országházi Séták
- Nemzet Főtere Füzetek

További kiadványainkat
keresse a
www.orszaghazkiado.hu
weboldalon
és a nagyobb
könyvesboltokban.

TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR

- A magyar országgyűlések története
- Tudományos konferenciák az Országházban
- Konferenciák az Országgyűlési Múzeumban
- Az országgyűlés emlékei
- Nemzet Főtere Könyvek

KÉZIKÖNYVTÁR

